

Läget på energimarknaderna Olja, naturgas, kol och utsläppsrätter

Vecka 51, 2016

2016-12-20

Sammanfattning

Den globala oljemarknaden styrs för närvarande av osäkerhet kring vilken effekt oljeproducentgruppen OPEC:s överenskommelse om produktionsminskning kommer att få på det globala utbudet. Det finns en viss osäkerhet kring om oljeproducenterna kommer att hålla sig till överenskommelsen och de facto dra ned på sin produktion. Priset på nordsjöoljan Brent gick under måndagen förra veckan upp med 2,43 dollar och handeln stängde då på 56,76 dollar per fat, till följd av att oljeproducenter utanför OPEC, främst ryska producenter men också producentländer som Oman, Kazakstan och Azerbajdzjan, under helgen meddelat att de kommer att dra ned på oljeproduktionen.

Begränsade uttagskapacitet från det brittiska gaslagret Rough tillsammans med kallare väder fick såväl priset på den brittiska gashubben NBP samt priset på den nederländska gashubben TTF att gå upp, trots att de norska och ryska gasleveranserna till Europa ökade. Den holländska gasproduktionen gick ned under oktober–november och uttagen från de holländska gaslagren ökade snabbt och uppgick till 2,25 miljarder kubikmeter under förra veckan, vilket var en ökning med 1,24 miljarder kubikmeter jämfört med samma vecka förra året.

Den europeiska kolmarknaden har den senaste tiden oroats av ett överhängande hot om strejk hos Colombias största koltransportör Fenico i samband med pågående löneförhandlingar, vilket pressat upp priserna när många köpare velat säkra upp leveranser. Dock kom det under fredagen besked om att förhandlingsparterna enats och att arbetarna därför inte kommer att gå ut i strejk. Efter beskedet föll priset tillbaka något och det europeiska referenspriset API 2 stängde på 89,4 US dollar per ton för nästa månads termin efter fredagens handel.

Prisbildningen inom det europeiska handelssystemet för utsläppsrätter, ETS, har de senaste veckorna till stor del styrts av politiska signaler, där förhandlingar pågår för fullt gällande nästa handelsperiod. Priset har fluktuerat, men generellt haft en stigande trend inför att Europaparlamentets miljöutskott (ENVI) såg ut att kunna enas kring en rad åtgärder för att stärka prissignalen inför den omröstning som hölls förra torsdagen (den 15 december), vilket också blev fallet. Efter fredagens handel stängde decemberkontraktet sedan på 4,93 euro per ton koldioxid.

Innehåll

Oljemarknaderna	2
Nyheter i korthet: Olja	3
Naturgasmarknaderna	5
Nyheter i korthet: Naturgas	6
Kolmarknaderna	8
Utsläppsrätter	9

Priser vid stängning efter vecka 50

Olja	ICE Brent, front month		
	53,03	USD/fat	↑
Naturgas	ICAP TTF, day ahead		
	17,43	EUR/MWh	↑
Kol	ICE AP12, front month		
	89,40	USD/ton	↓
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract		
	4,93	EUR/ton	↑

Energimyndigheten rapporterar även tillsammans med Energi-
marknadsinspektionen (Ei) varje
vecka om läget på elmarknaden.

För att ta del av elmarknads-
rapporterna kan du klicka [här](#).

Oljemarknaderna

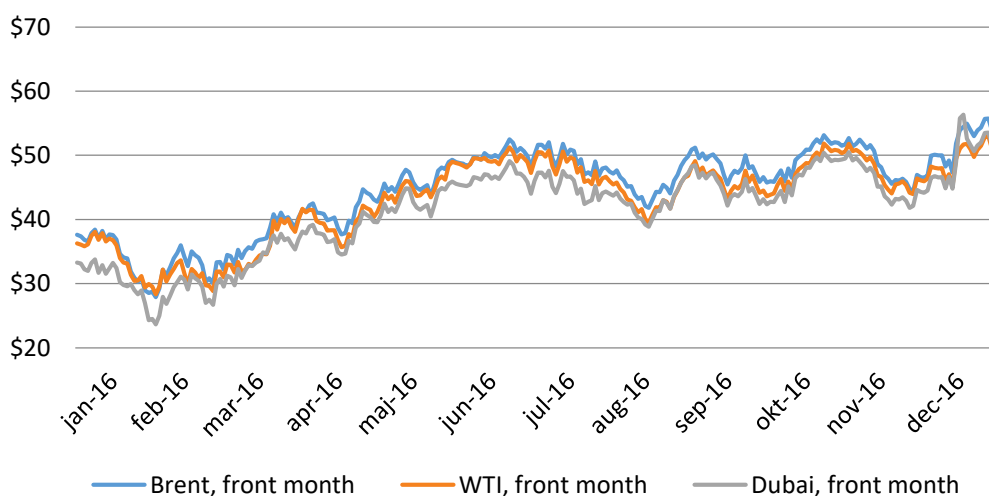
Den globala oljemarknaden styrs för närvarande av osäkerhet kring vilken effekt oljeproducentgruppen OPEC:s överenskommelse om produktionsminskning kommer att få på det globala utbudet. Det finns en viss osäkerhet kring om oljeproducenterna kommer att hålla sig till överenskommelsen och de facto dra ned på sin produktion.

Priset på nordsjöoljan Brent gick under måndagen förra veckan upp med 2,43 dollar och handeln stängde då på 56,76 dollar per fat, till följd av att oljeproducenter utanför OPEC, främst ryska producenter men också producentländer som Oman, Kazakstan och Azerbajdzjan, under helgen meddelat att de kommer att dra ned på oljeproduktionen i syfte att stödja OPEC:s initiativ för att minska det globala överutbudet. Producenterna utanför OPEC kom överens om att dra ned på sin gemensamma oljeproduktion med 558 000 fat per dag. Dock gick priset på Brent redan under tisdagen ned till följd av osäkerheterna kring om oljeproducenterna verkligen kommer att respektera och hålla sig till överenskommelsen, eftersom vissa producenter har ett rykte av att bryta överenskommelser liknande denna.

Den nordamerikanska oljemarknaden och det amerikanska referenspriset WTI har självklart påverkats, om än inte i lika stor utsträckning som Nordsjöoljan Brent, av utvecklingarna kring en gemensam produktionsminskning och dess eventuella påverkan på det globala utbudet. I mitten av förra veckan rapporterades det även om högre uttag än förväntat ur de nordamerikanska oljelagren, vilket fick priset på WTI att gå upp.

Samtliga referenspriser har också påverkats av att dollarn har stärkts, vilket fått råvaror som prissätts i dollar att bli mindre attraktiva för såväl utländska investerare som konsumenter.

Råoljepriser (USD/fat)

Källa: Montel.

Nyheter i korthet: Olja

ExxonMobils vd Rex Tillerson nominerad som USA:s nästa utrikesminister

Politik: Donald Trumps nominering av ExxonMobils vd Rex Tillerson som USA nästa utrikesminister har fått politiska experter att resonera kring vad detta kan komma att innebära för de globala energimarknaderna och framför allt kring hur USA kommer att hantera de nuvarande sanktionerna mot Ryssland. Många menar att valet att nominera Tillerson som utrikesminister signalerar ett skifte för amerikansk diplomati bort från att isolera specifika länder genom sanktioner och där amerikansk energisäkerhet kommer att sättas högt upp på agendan. Flera experter förväntar sig att Tillerson kommer att använda sig av sina personliga relationer med ledare runt om i världen när han hanterar de stora geopolitiska frågorna som formar världen just nu. Frågor som kommer att ha en avgörande betydelse för energimarknaderna är hans inställning till gas- och oljeutvinning i den ryska delen av Arktis, kärnenergiöverenskommelsen med Iran, samt de amerikanska relationerna till Saudiarabien.

Nomineringen måste nu gå igenom den hårda prövningen i Kongressen, där det finns ett starkt motstånd mot Tillerson. Motståndet beror främst på Tillersons nära relationer till Rysslands president Vladimir Putin och ExxonMobils välkända intresse av att lyfta sanktionerna mot Ryssland, eftersom dessa beräknas ha kostat företaget uppemot en miljard dollar. Många experter menar vidare att även om nomineringen går igenom kongressen så kommer Tillerson stå inför stora utmaningar med att genomföra Trumps utrikespolitiska mål, som många anser vara orealistiska. Svårigheterna kommer att främst ligga i att stödja och promota Trumps policy som potentiellt går helt emot andra länders egna intressen.

Saudiarabien minskar sin oljeexport för januari

Export: Det verkar som att Saudiarabien menade allvar när de den 30 november ledde förhandlingarna med övriga OPEC-medlemmar om att minska den gemensamma produktionen. Enligt överenskommelsen så ska Saudiarabien minska sin oljeproduktion med 486 000 fat per dag och under förra veckan rapporterade media att källor inom det statsägda oljebolaget Saudi Aramco meddelat att de sänkt sin januariexport till asiatiska kunder med fem procent och att en ytterligare minskning förväntas under februari. Enligt det Riyadh-baserade statistiksamarbetsorganet JODI (Joint Organisations Data Initiative) uppgick Saudiarabiens råoljeexport under september till 7,812 miljoner fat per dag, vilket var en ökning på över en halv miljon fat per dag från augusti månad. Den genomsnittliga exporten har under året legat på runt 7,5 miljoner fat per dag och har endast vid enstaka tillfällen fallit under 7 miljoner fat per dag. Det intressanta är dock att landet har genomfört en betydande uppgradering av raffinaderikapaciteten, vilket har lett till att man har kunnat öka sin export av raffinerade oljeprodukter, framför allt diesel. Detta har givit Saudiarabien möjlighet att konkurrera om marknadsandelar både för råolja och för raffinerade oljeprodukter.

Samtidigt har Saudiarabiens inhemska efterfrågan på olja inom elsektorn under året minskat med 34 procent jämfört med förra året, till följd av man ökat andelen gaskraft i energimixen med en betydande andel. Detta ligger i linje med Saudiarabiens energipolicy där landet under många år har velat öka andelen gas i energimixen i syfte att frigöra olja för export.

Skilda uppfattningar i prognoser om när oljemarknaden åter väntas vara i balans

Produktion/marknad: Enligt oljeproducentgruppen OPEC:s senaste månadsrapport så förväntar de sig att den globala oljemarknaden återbalanseras under andra halvan av 2017 som ett resultat av gruppens beslut om att minska deras gemensamma oljeproduktion med 1,8 miljoner fat per dag under nästa år. I rapporten så varnar dock OPEC för att huruvida överenskommelsen kommer att visa sig framgångsrik eller inte beror på om oljeproducenter utanför OPEC kommer att vara behjälpliga i processen.

OPEC förväntar sig att efterfrågan på olja från deras medlemsländer under 2017 kommer att uppgå till 32,6 miljoner fat per dag, vilket är precis över gruppens produktionsmål (enligt överenskommelsen) på 32,5 miljoner fat per dag. Om OPEC håller sig till överenskommelsen och inte överstiger det satta produktionstaket så förväntas motsvarande 120 000 fat per dag tas ut ur oljelager under 2017 för att möta efterfrågan. På detta sätt så förväntas det nuvarande överutbudet på marknaden att minska under första halvan av 2017 och på så sätt hjälpa marknaden att återbalanseras. För närvarande så styrs marknaden av ett överutbud på 800 000 fat per dag. I rapporten skriver producentgruppen att för att lyckas få marknaden att balanseras igen så måste andra oljeproducenter utanför OPEC också minska sin produktion.

OPEC:s prognos för när marknaden kommer att återbalanseras under 2017 är inte lika dramatisk som den senaste prognosen från Internationella energirådet (IEA). Enligt IEA:s månadsrapport förväntar sig organisationen att den gemensamma produktionsminskningen från såväl OPEC-producenter som oljeproducenter utanför OPEC kommer att leda till att efterfrågan överstiger utbudet under 2017. Både OPEC:s och IEA:s prognoser är dock betydligt mer optimistiska kring när marknaden kommer att återbalanseras jämfört med USA:s energimyndighet EIA. Under förra veckan signalerade EIA i deras korttidsprognos att så fort oljepriset kommer att överstiga 50 dollar per fat så väntas tillväxten i den nordamerikanska okonventionella oljeproduktionen att ta fart igen. Produktionen väntas fortsätta växa vid dessa prisnivåer, vilket kommer att bidra till det globala utbudet på råolja. EIA menar därför att marknaden i realiteten först kan komma att balanseras under 2018.

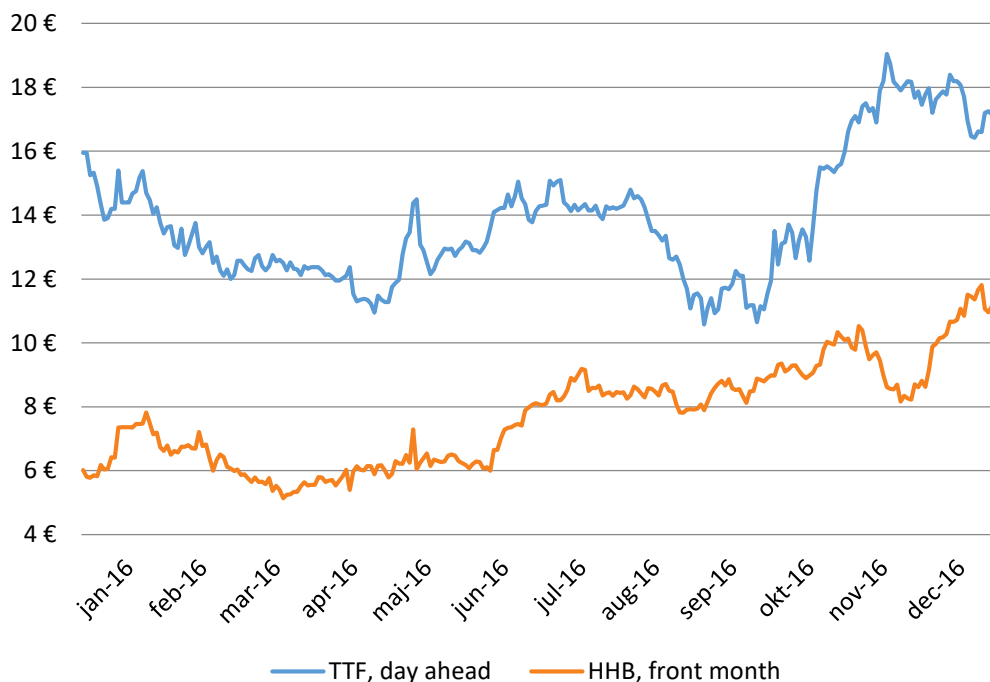
Under förra veckan så träffade Rysslands energiminister Alexander Novak tolv av landets största oljeproducenter för att diskutera en gemensam produktionsminskning för att bidra till att balansera den globala oljemarknaden. Samtliga oljeproducenter meddelade efter mötet att de är redo att bidra, men att det sker på frivillig basis och att det inte kommer att införas någon form av kvotssystem. Produktionsminskningen ska fördelas proportionerligt i enlighet med varje producents totala produktion.

Naturgasmarknaderna

Såväl det brittiska hubbpriset NBP som de europeiska kontinentala priserna gick upp under förra veckan, trots att de norska och ryska gasleveranserna ökade. NBP:s månadskontrakt gick upp med sex procent jämfört med veckan innan. Det brittiska energibolaget Centrica begränsade lageruttagskapaciteten för gaslagret Rough med 14,4 miljarder kubikmeter per dag, från runt 32 miljarder kubikmeter per dag, fram till den första januari. Roughs begränsade uttagskapacitet tillsammans med kallare väder fick såväl priset på NBP samt det nederländska priset på gashubben TTF att gå upp. Den holländska gasproduktionen gick ned under oktober–november och uttagen från de holländska gaslagren ökade snabbt och uppgick till 2,25 miljarder kubikmeter under förra veckan, vilket var en ökning med 1,24 miljarder kubikmeter jämfört med samma vecka förra året.

De totala europeiska gaslagernivåerna sjönk med 3,46 miljarder kubikmeter under förra veckan och uppgår nu till 72,3 miljarder kubikmeter, vilket är 2,3 miljarder kubikmeter lägre än samma period förra året.

Naturgaspriser (euro/MWh)

Källa: Montel.

Nyheter i korthet: Naturgas

Svenska kommuner säger nej till att hyra ut hamnar till Nord Stream 2

Policy: Under början av förra veckan möttes utrikesminister Margot Wallström och försvarsminister Peter Hultqvist med representanter för Gotlands och Karlshamns kommuner för att diskutera omständigheterna och eventuella konsekvenser av att hyra ut kommunernas hamnar till Gazprom för byggandet av Nord Stream 2. Beslutet om att hyra ut hamnkapacitet ligger hos kommunerna, så mötet syftade endast till att informera kring det generella säkerhetspolitiska läget. Under SVT:s livesända presskonferens från UD efter mötet meddelade samtliga parter att de haft goda diskussioner som givit alla en bredare bild om omständigheterna kring att eventuellt hyra ut hamnar till Gazprom, men inga specifika detaljer gavs. Margot Wallström meddelade dock att ”Regeringen ser, baserat på myndigheternas bedömning, att användningen av svenska hamnar påverkar våra försvarspolitiska intressen negativt. Vi har informerat kommunerna om detta”.

Wallström fortsatte med att säga att ”samtidigt är projektet Nordstream 2 svårt att stoppa. Ansökningen fortsätter i EU-sammanhang och det är orealistiskt att tro att Sverige på egen hand ska kunna stoppa det”.

Gazprom har uttryckt en vilja om att hyra hamnkapacitet i Slite på Gotland och Karlshamn i Blekinge för att förvara och skeppa ut rördelarna som ska användas för att bygga den 120 mil långa gasledningen. Motivationen bakom att kommunerna har övervägd förfrågan är rent ekonomiska. Regeringen har inte lovat att kompensera kommunerna för eventuella ekonomiska bortfall om de säger nej till att hyra ut sina hamnar men de har givit besked om att de är beredda att främja ”utveckling och tillväxt”.

Ett par dagar efter mötet mellan utrikesministern, försvarsminister och de berörda kommunerna så meddelade tekniska nämndens ordförande för region Gotland att de säger nej till att hyra ut hamnen i Slite. Och samma dag så stod det klart att även Karlshamns kommun vill att hamnbolaget fryser avtalet med Gazprom.

Margot Wallström uttryckte under frågestunden efter presskonferensen att även om de svenska hamnarna inte kommer att få användas av Gazprom så kommer inte det specifikt vara ett hinder för byggandet av Nord stream 2, utan att Gazprom istället kommer att vända sig till andra länder och i sådana fall använda deras hamnar.

Qatargas och RasGas slås ihop till gemensamt bolag

Marknad/LNG: Qatar Petroleum omorganiserar sina två dotterbolag Qatargas och RasGas som är inriktade mot förvätskad naturgas, LNG, till ett företag som kommer att heta Qatargas. Syftet med omorganisationen är att dra ned på kostnader och att skapa en gemensam och starkare ställning på den globala LNG-marknaden, genom att bli det största LNG-företaget på marknaden. Qatar Petroleums vd Saad al-Kaabi meddelade under förra veckan i Doha att genom denna omorganisation kommer företaget att kunna leverera bättre service och mer tillförlitlighet.

Qatargas och RasGas är redan idag de två största LNG-företagen på marknaden. En ny vd kommer att tillsättas, men ägarstrukturen kommer inte att förändras och leveranserna kommer inte att påverkas av att företagen sammanstrålas. Den stora drivkraften bakom omorganisationen är kostnadsbesparing, meddelade Kaabi, då Qatar Petroleum förväntar sig spara flera miljoner dollar per år efter förändringen.

ENI säljer andelar av det egyptiska jättefältet Zohr

Produktion: Italienska ENI har gått med på att sälja 30 procent av sin totala andel i det egyptiska gasfältet Zohr för 1,125 miljarder US dollar till ryska Rosneft. Förra månaden sålde ENI 10 procent av sin totala andel i fältet till brittiska BP, efter att ENI:s nya vd Claudio Descalzi meddelat att det är en av hans prioriteringar. ENI meddelade att Rosneft, som för tillfället går igenom ett privatiseringsprogram, har möjlighet att köpa ytterligare fem procent med samma villkor.

Produktionen på Zohr-fältet, vilket är det största gasfält som hittats i Medelhavet, förväntas påbörjas i slutet av 2017.

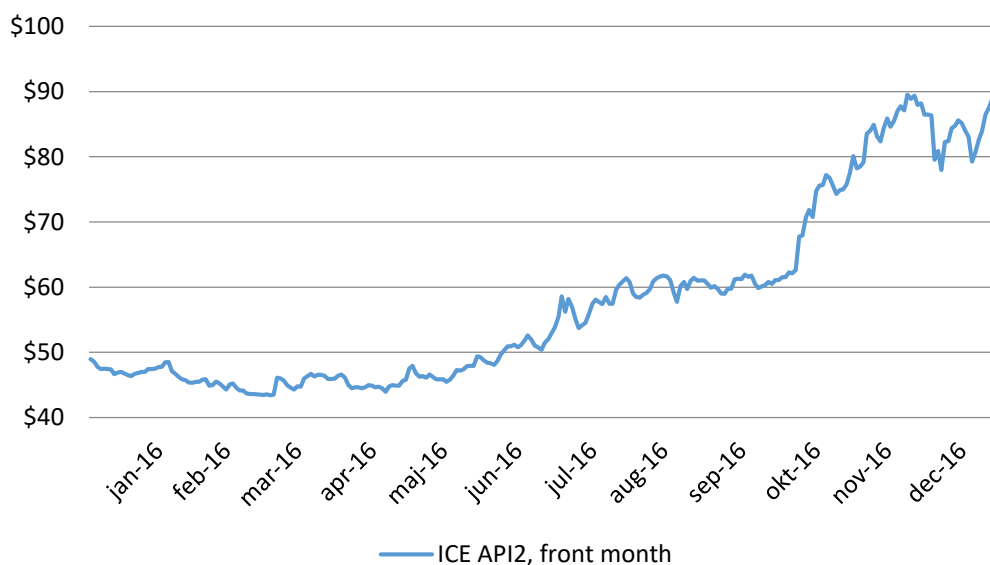
Kolmarknaderna

Den europeiska kolmarknaden har den senaste tiden oroats av ett överhängande hot om strejk hos Colombias största koltransportör Fenico i samband med pågående löneförhandlingar, vilket pressat upp priserna när många köpare velat säkra upp leveranser. Dock kom det under fredagen besked om att förhandlingsparterna enats och att arbetarna därför inte kommer att gå ut i strejk. Efter beskedet föll priset tillbaka något och det europeiska referenspriset API 2 stängde på 89,4 US dollar per ton för nästa månads termin efter fredagens handel.

Marknaden har även haft ögonen på den tilltagande isbildningen i Finska viken, vilken riskerar att hindra ryska kolleveranser till Europa om den växer sig för tjock. Dock uppges transportererna gå som planerat än så länge.

Från stillahavsmarknaden rapporteras om att den kinesiska kolimporten för november var 67 procent högre än samma månad förra året, där den ökade importen främst beror på en minskad inhemsk kolproduktion i landets gruvor.

Kolpris (USD/ton)

Källa: Montel.

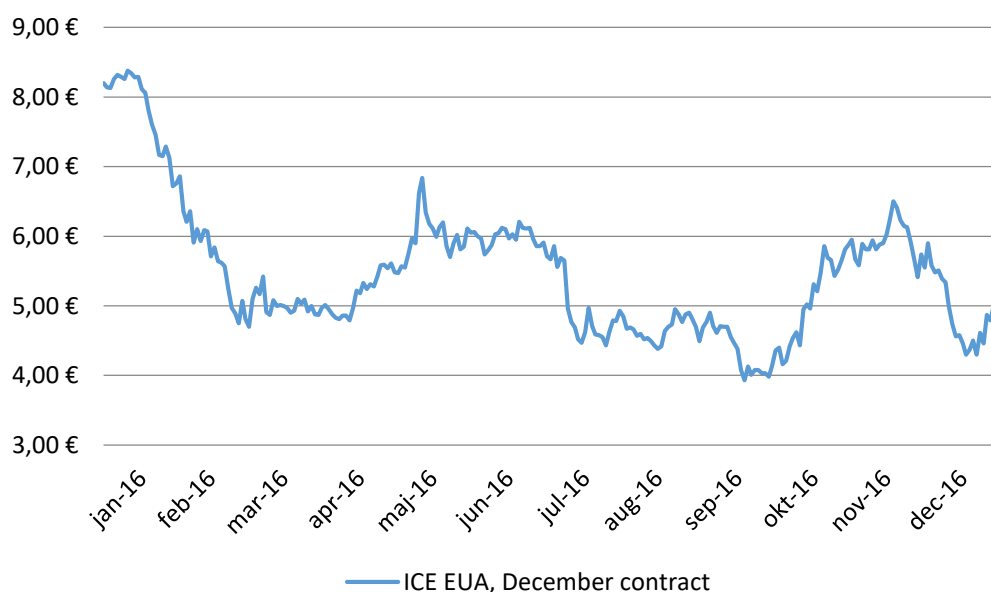

Utsläppsrätter

Prisbildningen inom det europeiska handelssystemet för utsläppsrätter, ETS, har de senaste veckorna till stor del styrts av politiska signaler, där förhandlingar pågår för fullt gällande nästa handelsperiod. Priset har fluktuerat, men generellt haft en stigande trend inför att Europaparlamentets miljöutskott (ENVI) såg ut att kunna enas kring en rad åtgärder för att stärka prissignalen inför den omröstning som hölls förra torsdagen (den 15 december), vilket också blev fallet. Efter fredagens handel stängde decemberkontraktet sedan på 4,93 euro per ton koldioxid.

Förslaget som röstades igenom i miljöutskottet innefattade bland annat att dubbla avsättningen till marknadsstabilitetsreserven samt att annullera 800 miljoner utsläppsrätter vid starten av nästa handelsperiod 2021. ETS var även uppe på agendan när de europeiska miljöministrarna möttes i miljørådet under gårdagen (den 19 december).

Utsläppsrättspris euro/ton

Källa: Montel.